

FERRAN AGULLÓ VIDAL PADRI DE LA COSTA BRAVA

per E. CORRAL I COLL DEL RAM

Sota aquest títol, ÀNCORA varem publicar setmanalment des de l'edició número 1.363 del dia 5 de setembre de l'any 1974 el treball escrit pel poeta i periodista Ernest Corral i Coll del Ram. A l'esmentada edició, i amb la publicació del primer capítol de la biografia de Ferran Agulló i Vidal, el periodista que signava els seus articles amb el pseudònim de Pol, baptista que fou de la Costa Brava, hi acompanyàrem la següent nota de la redacció:

Iniciem avui la publicació de la biografia de Ferran Agulló, obra del nostre estimat col·laborador, el notable poeta i publicista Ernest Corral i Coll del Ram. Es tracta del treball que, compartint-lo amb el del Sr. Josep Grahit, va resultar guanyador del Premi Extraordinari en el VI Certamen de les Lletres, convocat per l'Institut d'Estudis Guixolencs l'any 1956.

La seva publicació prevista des del mateix moment d'atorgats els premis, com a una més entre les moltes solemnitats programades per a un projectat homenatge al baptista de la costa que tant havia il·lusionat la ciutat, hagué al fi de veure's perdut en un necessari oblit que les circumstàncies d'aquells dies, totalment alienes a la voluntat de les entitats organitzadores, varen exigir.

Avui que després de tants anys, ens cap l'honor de complir una paraula donada des d'aquestes mateixes pàgines, deixeu-nos dir que ens enorgullim de posar a les mans dels nostres llegidors uns textos ara enriquits de noves anècdotes i totalment recreats pel seu autor que dona així testimoni inestimable del seu interès pel nostre setmanari.

Dels textos publicats setmanalment a ÀNCORA durant els anys 1974 i 1975 estava previst editar-ne posteriorment per part d'aquest setmanari un llibre per tenir recollida tota la biografia de Ferran Agulló juntament amb un important i complet apèndix documental de textos referents al baptista de la Costa Brava i Sant Feliu. Una vegada més les circumstàncies, en aquella ocasió econòmiques, ens privaren a ÀNCORA de realitzar l'edició de l'esmentat llibre, cosa que si va fer pel seu compte Ernest Corral i Coll del Ram l'any 1984, malauradament mort l'any 1992.

Com sigui que tots els originals i la documentació per l'edició del llibre han estat guardats i preparats al nostre arxiu, iniciem en aquesta edició la publicació novament de la biografia, complementada amb un apèndix de documentació i originals sortits de la ploma de Ferran Agulló, i també amb textos i informació publicats a ÀNCORA i altres mitjans de comunicació fent referència al baptista de la Costa Brava. També els nostres llegidors podran trobar els capítols setmanals publicats a ÀNCORA a la nostra web: setmanariancora.cat

Actualment per part dels Ajuntaments de la Costa Brava s'han presentat i iniciat els actes que durant un any es realitzaran en les diferents poblacions per commemorar el bateig del litoral amb la realització d'espectacles, concerts, exposicions, rutes turístiques i gastronòmiques, edicions de llibres i audiovisuals.

Per aquest motiu amb la publicació setmanal d'aquest treball, ÀNCORA com a Setmanari de la Costa Brava que som, ens afegim també a la commemoració del centenari traient a la llum pública després de trenta i escaig d'anys una documentació actualment prou interessant i valuosa i al mateix temps retem un homenatge al seu baptista, el periodista Ferran Agulló i Vidal que signava els seus articles amb el pseudònim de Pol, casat amb una guixolenc i que l'any 1908 intuï la idea des de la trona de l'ermita de Sant Elm de Sant Feliu de donar el nom de Costa Brava al nostre litoral.

UN PERSONATGE PER A LA HISTÒRIA

Escriure un assaig més o menys biogràfic de Napoleó Bonaparte o d'Adolf Hitler o de Pau Casals a aquestes altures, requereix més o menys temps, segons sigui la pretensió de l'autor o de l'editor quant a densitat, demés d'una certa facilitat, per part d'aquell, a expressar-se correctament en vistes a la vendibilitat de l'obra en qüestió... Ja es comprèn que sense l'esquer del negoci no trobaríem editor i, consegüentment, sobriaria l'escriptor.

Hi ha una sèrie de personatges, per un o altre motiu ben dignes de passar a la història, que resten i restaran sempre inèdits. N'hi ha que, en vida, van inventar una màquina per a enriquir-se ràpidament i sense risc. N'hi ha que van guanyar una guerra... No cal dir que, en tot cas, la guerra la van guanyar, en el camp de batalla, uns "altres". Però algú ha de carregar amb la glòria. Ara bé, si una màquina de fer-se ric no és d'utilitat universal, no val la pena de parlar-ne ja que, a títol personal, aquestes màquines sempre han existit. Igualment podem dir que si una guerra no ha servit per canviar res, a nivell de poble s'entén, tampoc no té cap mena d'interès social o històric.

Ferran Agulló, ja ho sabem prou, no ha guanyat mai cap guerra ni ha inventat cap màquina d'aquestes. Més aviat diríem que, ultra les migra-

díssimes dots de negociant que li són justament reconegudes era, si bé polemista en lletres de motlle, íntegrament pacifista o, millor encara, antibel·licista.

Essent així, resulta naturalíssim que la seva fama com a biografiat hagi quedat reclusa entre un petit— a cada dia més petit, ai las!— grau d'antics correligionaris i alguns costabravencs de pro.

Per refer, doncs, les vicissituds de la seva vida i intentar de plasmar una aproximació de semblança biogràfica, ha calgut empaitar, en el més bon sentit del mot, aquells vivents que el conegueren i tractaren i que encara el recorden. I sobretot ha calgut espigolar d'ací d'allà: en primerísim lloc, de La Veu de Catalunya, la seva llar psicossomàtica—si m'ho permeteu— més duradora i entranyable; en segon lloc, dels seus llibres, en vers o en prosa, a través dels quals i una vegada destriat aquell inevitable verinós de fullaraca que sol comportar tota obra literària, s'autoretrata magníficament. Finalment, ha calgut espigolar quasi meticulosament entre tot allò que en revistes i revistes, articles periodístics, antologies de Jocs Florals, llibres de memòries, etcètera, etcètera, s'ha dit d'ell o ha aparegut amb la seva signatura.

El lector que tingui la bondat de seguir aquesta modesta biografia de

Ferran Agulló (totes les primeres biografies, per més ben intencionades i enreessades que siguin, esdevenen, amb el pas del temps, si no ho són ja de bon començament, risiblement modestes) s'adonarà que el nostre personatge no té res de genial. I seu mèrit no consisteix, però, a **no ser genial**, possibilitat aquesta a l'abast de tots nosaltres, sinó a **no ser vulgar**. Agulló, en raó a la nostra manera de veure'l, posseïa totes o quasi totes les virtuts o quasi tots els defectes de la nostra classe mitjana, la més soferta i representativa de l'època, com és ben sabut. Tot, doncs, ho va suportar estoicament o, millor encara, alegrement, sense caure mai en la ramploneria essencial ni en l'encarcarada presumpció. Aquells seus esporàdics cops de geni, de vegades plens de causticitat, veritables impulsos espontanis contra l'ordinària, fan un contrapès exacte entre el seu arellat i conscient antivedetisme.

La nostra intenció no ha estat, en escriure aquest llibre, la de crear a la mida del nostre desig una imatge determinada per tal de fer-la biogràfica, però sí que hem procurat de posar en relleu, tot fugint en el possible de les exageracions, la indubtable importància de la seva obra, una obra que, en la seva execució, va durar pràcticament tota una vida i que sense cap mena de dubte ha quedat inserida en la història del nostre poble com un exemple a imitar, si no com a polític més o menys professional o com a poeta o com a home de teatre, sí com a patriota de profundíssimes conviccions i fidelitat insubornable a un altíssim ideal.

No caldria dir com estem agraïts a tots aquells qui d'una o altra manera

ens han ajudat en la nostra tasca, revivint alguna de les múltiples facetes d'Agulló, adés amb un somriure de benèvol comprensió, adés amb els ulls esbatanats d'admiració, però sempre amb sincera emoció.

Esperem i desitgem de cor que aquesta primera aportació amb la mínima perspectiva necessària entorn de la figura de Ferran Agulló, el providencial padri de la nostra entranyable i internacional Costa Brava, tingui continuació. La paràbola vital d'Agulló acabava en els inicis d'una altra paràbola curta, però incisiva: la segona República. Els quaranta anys de silenci posteriors no podem pas dir que hagin estat propicis a l'entronització o simplement popularització de figures com la d'en Pol o d'altres més a la dreta o més a l'esquerra. Delim, doncs, ja des d'ara, perquè, tal com ja hem assenyalat més amunt, aquesta semblança biogràfica quedi aviat desfada i apta només com a punt de partida, totalment o parcialment, per a d'altres estudiosos amb més mèrits dels que puguin concórrer en nosaltres.

E. C. / 1974

Ferran Agulló i Vidal "Pol".
12 octubre 1863 - 1 juliol 1933.

GIRONA

*El pare n'és de l'Escala
la mare de Tamarit
i jo sóc fill d'una cala
de Llevant de Sant Feliu.*

Tot hom, en néixer, està exposat a, amb el temps, esdevenir cèlebre. Aquesta eventualitat, però, sempre dependent d'una sèrie de circumstàncies imprevisibles, sol donar-se poc sovint. Això explica que de determinats personatges cèlebres vivents en puguem saber moltes coses i cosetes a través d'entrevistes radiofòniques, televisives i periodístiques o a través dels nostres propis ulls, i en canvi desconeguem pràcticament llur vida anterior, tota vegada que, per al pretèrit, hem de, en tot cas, fiar-nos del que ells mateixos vulguin contar-nos—amb tota la parcialitat que és de suposar—. I no diguem quan es tracta, com en el nostre cas, d'un personatge ja traspassat. Llavors, si no podem comptar amb els papers, hem de refiar-nos dels records de familiars i amics, oi més si ens interessa la infància de tal personatge.

I així ocorre, lògicament, amb la infància de Ferran Agulló i Vidal, nascut el 12 d'octubre del 1863 i que amb el transcurs del temps esdevindria, si no precisament cèlebre—tampoc no hem d'exagerar les coses— sí popular àdhuc, fins a cert punt, més enllà de les nostres fronteres. Però el bo del cas és que aquesta popularitat no li ve pas—exceptuant-ne una porció molt reduïda— del seu indiscutible talent com a home de lletres o com a polític, sinó com a padri d'una costa

que, gràcies a l'explosió turística internacional, és avui internacionalment famosa. I cuitem a dir que d'haver estat degudament promociada "per qui sigui", aquesta costa seria avui triplement famosa, sense que això impliqui que de no haver-ho estat ens n'hàgim d'alegrar o d'entristir.

Ferran Agulló i Vidal va néixer a Girona. El seu pare, Ferran Agulló i Calzada, sembla que va néixer—fortuïtament, és clar— en una embarcació, en alta mar i a les envistes de Sant Feliu de Guixols. Era fill de pares gironins—seguint parlant d'Agulló i Calzada— i residents a Girona. Quan en va ser el temps, va casar-se amb una altra gironina, de nom Isabel. I fou en la ciutat de Girona, com ja ha quedat dit, que vingué al món el qui havia de fer popular, dintre el periodisme català, el pseudònim curt i expressiu de "Pol". Els seus pares ja de molt joves tenien molta tirada a Sant Feliu i, en general, tots els poblets de la costa. Els tirava, en una paraula, la mar. Ja Agulló, en les seves "Marines", escrivia: "...el meu pare, que Déu l'hagi perdonat, hi va néixer, en el mar". Així no és estrany que, ultra les llargues estades de sojorn en poblets de la costa durant l'any, efectuessin demés, que se sàpiga, no menys de tres viatges d'anada—i tres de tornada— a les Amèriques, quan els viatges transatlàntics no eren precisament còmodes en excés. Potser, docs, l'afeció a la mar d'en Pol era hereditària...

(Continuarà)